

רבי עקיבא

מה היה תחלתו של רבי עקיבא. אמרו בן ארבעים שנה היה ולא שנה כלום. פעם אחת היה עומד על פי הבאר אמר מי חקק אבן זו אמרו לא המים שתדיר [נופלים] עליה בכל יום אמרו [לו] עקיבא אי אתה קורא אבנים שחקו מים. מיד היה רבי עקיבא דן קל וחומר בעצמו מה רך פסל את הקשה דברי תורה שקשה כבדול על אחת כמה וכמה שיחקקו את לבי שהוא בשר ודם. מיד חזר ללמוד תורה. הלך הוא ובנו וישבו אצל מלמדי תינוקות א"ל רבי למדני תורה אחזר רבי עקיבא בראש הלוח ובנו בראש הלוח כתב לו אלף בית ולמדה. (אלף תיו ולמדה תורת כהנים ולמדה). היה לומד והולך עד שלמד כל התורה כולה הלך וישב לפני רבי אליעזר ולפני ר' יהושע אמר להם רבותי פתחו לי טעם משנה כיון שאמר לו הלכה אחת הלך וישב לו בינו לבין עצמו אמר (אלף זו למה נכתבה בית זו למה נכתבה) דבר זה למה נאמר חזר ושאלו והעמידן בדברים. רבי שמעון בן אלעזר אומר אמשול לך משל למה הדבר דומה לסתת שהיה מסתת בהרים פעם אחת נטל קרדומו בידו והלך וישב על ההר והיה מכה ממנו צרורות דקות ובאו בני אדם ואמרו לו מה אתה עושה. אמר להם הרי אני עוקר ומטילו בתוך הירדן אמרו לו אי אתה יכול לעקור את כל ההר היה מסתת והולך עד שהגיע אצל סלע גדול נכנס תחתיו סתרו ועקרו והטילו אל הירדן ואמר לו אין זה מקומך אלא מקום זה. כך עשה להם רבי עקיבא לרבי אליעזר ורבי יהושע. אמר לו רבי טרפון עקיבא עליך הכתוב אומר (איוב כח) מבכי נהרות חבש ותעלומה יוציא אור דברים המסותרים מבני אדם הוציאם רבי עקיבא לאורה. בכל יום ויום היה מביא חבילה של עצים חציה מוכר ומתפרנס וחציה מתקשט בה עמדו עליו שכניו ואמרו לו עקיבא אבדתנו בעשן מכור אותן לנו וטול שמן בדמיהן ושנה לאור הנר אמר להם הרבה ספוקים אני מסתפק בהן אחד שאני שונה בהן ואחד שאני מתחמם כנגדן ואחד שאני יכול לישן [בהם] עתיד רבי עקיבא לחייב את כל העניים בדין שאם אומר להם מפני מה לא למדתם [והם אמרו מפני] שעניים היינו אומרים להם והלא רבי עקיבא עני ביתר ומדולדל היה [והם אמרו מפני טפינו אומרים להם והלא רבי עקיבא] היו לו בנים ובנות (אלא אומרים להם מפני) שזכתה רחל אשתו. בן מ' שנה הלך ללמוד תורה סוף שלש עשרה שנה לימד תורה ברבים אמרו לא נפטר מן העולם עד שהיו לו שולחנות של כסף ושל זהב ועד שעלה למטתו בסולמות של זהב. היתה אשתו יוצאה בקרדמין ובעיר של זהב אמרו לו תלמידיו רבי ביישתנו ממה שעשית לה אמר להם הרבה צער נצטערה עמי בתורה: (אבות דרבי נתן פרק ישישי משנה ב' והוי מתאבק בעפר רגליהם)

רבי עקיבא איתקדשת ליה בריתיה (דבר) דכלבא שבוע שמע (בר) כלבא שבוע אדרה הנאה מכל נכסיה אזלא ואיתנסיבה ליה בסיתוא הוה גנו בי תיבנא הוה קא מנקיט ליה תיבנא מן מזייה אמר לה אי הוואי לי רמינא לייך ירושלים דדהבא אתא אליהו אידימי להון כאנשא וקא קרי אבבא אמר להו הבו לי פורתא דתיבנא דילדת אתתי ולית לי מידעם לאגונה אמר לה רבי עקיבא לאנתתיה חזי גברא דאפילו תיבנא לא אית ליה אמרה ליה זיל הוי בי רב אזל תרתי סרי שנין קמי דרבי אליעזר ורבי יהושע למישלם תרתי סרי שנין קא אתא לביתיה שמע מן אחורי ביתיה דקאמר לה חד רשע לדביתיהו שפיר עביד לייך אבוך חדא דלא דמי לייך ועוד [שבקך] ארמלות חיות כולהון שנין אמרה ליה אי צאית לדילי ליהוי תרתי סרי שנין אחרנייתא אמר הוואיל ויהבת לי רשותא איהדר לאחורי הדר אזל הוה תרתי סרי שני אחרנייתא אתא בעשרין וארבעה אלפין זוגי תלמידי נפוק כולי עלמא לאפיה ואף היא קמת למיפק לאפיה אמר לה ההוא רשיעא ואת להיכא אמרה ליה יודע צדיק נפש בהמתו אתת לאיתחזויי ליה קא מדחן לה רבנן אמר להון הניחו לה שלי ושלכם שלה הוה שמע (בר) כלבא שבוע אתא ואיתשיל על נידריה ואשתריי (נדרים ג.)

יודע צדיק נפש בהמתו. ר' עקיבא הוה רעיא דבן כלבא שבוע, חזיתיה בריתיה דוה צנוע ומעלי, א"ל בריתיה אי מקדישנא לך אזלת לבי רב, אמר לה אין, איקדשא ליה בצנעה ושדרתיה, שמע אבוא אפקה מביתיה ואדרה הנאה מנכסיה, אזל אותיב תריסר שני בבי רב אייתי בהדיה תריסר אלפי תלמידי, שמע לההוא גברא דהוה אמר לה עד אימת קמדברת אלמנות חיות, אמרה ליה אי לדידי ציית יתיב תריסר שני אחרנין, אמר ברשות קא עבידנא, הדר אזיל ויתיב תריסר שני אחרנייתא בבי רב, כי אתא אייתי בהדיה עשרים וארבעה אלפי תלמידי, שמעה דביתיהו הות קא נפקא לאפיה אמרו לה שיבבתא שאילי מאני ולבוש ואיכסי, אמרה להון יודע צדיק נפש בהמתו, כי מטאי לגביה נפלה על אפיה וקא נשקא ליה לכרעיה, הוה מדחפי שמעיה לה, אמר להו שבקוה שלי ושלכם שלה היא, שמע אבוא דאתא גברא רבה למתא, אמר איזיל לגביה אפשר דמיפר לי נדרי, אתא לגביה אמר ליה רבי נדר יש לי אמר ליה מאי הוא, אמר ליה הכי (הוה מעשה) והכי הוה מעשה, אמר ליה ההוא חתניך אי הוה צורבא מדרבנן אדעתא דגברא רבה מי נדרת, אמר

ליה רבי אפילו פרק אחד ואפילו הלכה אחת ואפילו פסוק אחד לא, אמר ליה אנא הוא, נפיל על אפיה
ונשקיה לכרעיה ויהב ליה פלגא דממונא. (ילקוט שמעוני משלי פרק יב רמז תתקמח)